VANDENTIEKIO TRASA ŠALIA PILIES GATVĖS

Ieva MASIULIENĖ

2006 m. buvo vykdomi archeologiniai tyrinėjimai Klaipėdos senamiestyje (A 1704), vandentiekio trasos vietoje šalia Pilies g. Juos užsakė UAB „Grundolita“, nes šioje vietoje suprojektuota vandentiekio linija. Archeologiškai buvo ištirtas plotas 1 bei tranšėja, plotas 2 tik žvalgytas, kadangi sluoksniai jame sunaikinti anksčiau paklotų komunikacijų. Bendras tirtas plotas siekė apie 120 m^2.

Iš 1975–1976 m. V. Žulkaus vykdytų archeologinių tyrinėjimų prie Žvejų g. (*MLIM,* 7966) ir Dramos teatro pastato vietoje (*MLIM,* 8259) žinoma, kad šioje teritorijoje yra buvusi Danės senvagė, kuri užpilta XVII a. antroje pusėje. Vėliau, XVIII a., ši teritorija buvo ne kartą aukštinama bei statomi sandėliai. Istoriografijoje minimi du pastatai: XVIII a. antroje pusėje ant Danės kranto prie dabartinio Pilies tilto buvo pastatytas Svarstyklių pastatas, o kiek vėliau – linų sandėlis, kuris po 1854 m. gaisro vėl atstatytas (J. Tatoris, *Senoji Klaipėda. Urbanistinė raida ir architektūra iki 1939 metų*, V., 1994, p. 261–262). 1860 m. miesto plane tarp Žvejų g. ir Danės upės yra pažymėtas jau atstatytas linų sandėlis.

Tyrinėjamoje teritorijoje, Karlskronos aikštėje archeologiniai tyrinėjimai vykdyti 1976 m., kai buvo ištirta perkasa 2, kurioje nesėkmingai ieškota minėtų linų sandėlio ir svarstyklių pastato liekanų. Tyrimų metu užfiksuoti sluoksniai supiltiniai, atsiradę XVII a. viduryje užpylus Danės senvagę ar pelkes (*MLIM*, 7966, p. 12).

Tyrinėto ploto ir tranšėjos paviršiuje aptikti griuvenų ir šiukšlių sluoksniai susiformavę XIX–XX a. Plote 1 ir tranšėjoje prie Žvejų g. surasti trys pastato pamatų fragmentai. Gali būti, kad tai XIX a. linų sandėlio, rekonstruoto po 1854 m. gaisro, liekanos. Tame pačiame plote giliau aptiktas medinės konstrukcijos iš trijų rąstų ir lentos fragmentas. Tai gali būti tvoros ar krantinės įtvirtini-

1 pav. Ploto 1 ŠR siena bei tvoros (krantinės įtvirtinimo) fragmentas iš PV pusės. *I. Masiulienės nuotr.*
Fig. 1. The NE wall of Section 1 and a fragment of the fence (shore wall) from the SW.

2 pav. Plote 1 rasti stiklinių butelių fragmentai. *I. Masiulienės nuotr.*
Fig. 2. Glass bottle shards found in section 1.

mo (sutvirtinimo) fragmentas (1 pav.). Rąstai 25–30 cm skersmens, atstumai tarp rastų yra 1–1,1 m. Šalia jų ŠR pusėje buvo 30 cm pločio, 6 cm storio lenta, įlendanti į ŠR sieną. Lentos fragmentas buvo apie 3,2 m ilgio. Medinės konstrukcijos liekanos apdegusios, todėl galima manyti, kad tai 1678 m. gaisro padariniai. Tvora ar įtvirtinimas tikriausiai buvo pastatyti XVII a. viduryje – antroje pusėje. Tyrinėjimų metu surinkta įvairios buitinės keramikos, koklių, stiklo (2 pav.) bei odos (3 pav.) dirbinių fragmentų, datuojamų XVII a. pabaiga – XVIII a. pradžia. Pastarasis sluoksnis su radiniais susidarė arba aukštinant teritoriją, arba užpylimas susijęs su Danės senvagės užpylimu.

THE WATER MAIN ROUTE BESIDE PILIES ST.

In 2006 an excavation was conducted in Klaipėda Old Town at the site of the water main route beside Pilies St., where a total area of 120 m^2 was excavated. Fragments of the foundations of three 19th century buildings, which could have belonged to a former linen warehouse, were discovered in the excavated section and trench. A fragment of a fence or shore wall (reinforcement), which could date to the middle to second half of the 17th century, was discovered in the same section, only deeper (Fig. 1). It is possible to think that the charred remains of a wooden construction are a consequence of the 1678 fire. Various household pottery, stove tiles, glass, and leather artefact fragments were collected during the excavation (Fig. 2–3) and date to the late 17th – early 18th century.

3 pav. Plote 1 rasti odinių batų fragmentai.
I. Masiulienės nuotr.
Fig. 3. Fragments of leather shoes found in test pit 1.